

Kan sanktion tilldelas för dag då man inte sökt arbetslöshetsersättning?

Rapport 2019:7

Om IAF

IAF har regeringens och riksdagens uppdrag att verka för att arbetslöshetsförsäkringen ska fungera som en omställningsförsäkring.

Vi har bemyndigande att utfärda föreskrifter inom arbetslöshetsförsäkringen.

I instruktionen uttrycks att IAF ansvarar för tillsyn över arbetslöshetsförsäkringen, arbetslöshetskassorna och Arbetsförmedlingens handläggning av ärenden som har samband med arbetslöshetsförsäkringen.

Vi ska också följa utvecklingen på arbetslöshetsförsäkringens område och ta de initiativ till åtgärder som uppföljningen ger anledning till.

Dessutom har vi tillsyn över Arbetsförmedlingens och Försäkringskassans arbete med sanktioner inom aktivitetsstödet, utvecklingsersättningen och etableringsersättningen.

Innehållsförteckning

Resultat	4
Den genomförda granskningen	8
Vem omfattas av sanktionssystemet?	8
Mycket ska till innan prövning i sak	9
1.1 Avskrivning av ärenden som avser underrättelser från Arbetsförmedlingen	9
1.2 Ansökan om ersättning inom 112 kalenderdagar	11
1.3 Avsaknad av tidrapport för händelseveckan	12
1.4 Pågående ersättning	13
1.5 När den försäkrade inte aktivt sökt lämpligt arbete	18
1.6 När aktivitetsrapporten inte har lämnats inom utsatt tid	19
Metod	23
Bilaga 1 – Beslutslista	25
Bilaga 2 – Enkätfrågor till arbetslöshetskassorna	26

Resultat

Sanktion kan tilldelas för dag då man inte sökt ersättning

En *sökande* (ersättningssökande) som missköter sitt arbetssökande kan varnas eller avstängas från rätt till ersättning enligt 43 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring (ALF). Lagtexten kan läsas som att endast den som söker och får ersättning för den dag som misskötsamheten ägde rum (händelsedagen) kan tilldelas en sanktion. Samtliga arbetslöshetskassor använder dock en vidare tolkning av begreppet *sökande* och tillämpar alltså inte bara sanktionsreglerna om den försäkrade¹ deklarerar arbetslös på tidrapporten för händelsedagen.

Svaret på frågan *Kan sanktion tilldelas för dag då man inte sökt arbetslöshetsersättning?* är alltså ja.

Med ordet *misskötsamhet* avses i denna rapport de sanktionsgrundande förhållanden som anges i 43 § ALF. Vilka dessa förhållande är redovisas på sidan 8.

Arbetslöshetskassornas avskrivningar efter 112 kalenderdagar är rimliga

Arbetslöshetskassornas avskriver underrättelserna från Arbetsförmedlingen om den försäkrade inte gör anspråk på ersättning för åtminstone någon dag inom ett tidsspann om 112 kalenderdagar från händelsedagen. IAF har inga invändningar mot den hanteringen.

Arbetslöshetskassornas tillämpning av sanktionsbestämmelserna vid misskötsamhet av arbetssökandet saknar å ena sidan i och för sig uttalat stöd i lagtexten, eftersom preskriptionsregeln i 45 § ALF² bara gäller verkställandet av avstängningsdagar. Å andra sidan måste det enligt IAF rimligen finnas en bortre tidsgräns inte bara för verkställighet av avstängningsdagar, utan även för att en sanktion i sig ska kunna tilldelas. En tidsgräns på 112 kalenderdagar finns också uttalad i förarbeten. Ett sådant förhållande som beskrivs i 43 a § eller 43 b § ALF kan inte läggas till grund för en sanktion om det ägt rum tidigare än 112 kalenderdagar innan den försäkrade har beviljats rätt till en ersättningsperiod.

Avskrivning i avvaktan på ersättningsanspråk kräver bevakning

För att undvika att ett ärende står öppet om ingen ansökan om ersättning kommer in efter händelsedagen tills niomånadersfristen³ för ansökan löpt ut använder sig arbetslöshetskassorna av avskrivning som ett administrativt verktyg. Detta lägger

enligt IAF ett stort ansvar på arbetslöshetskassorna att bevaka om ersättningsanspråk kommer in vid ett senare tillfälle. Om ett ersättningsanspråk kommer in och arbetslöshetskassan inte återupptar ärendet, så ska skälen för detta dokumenteras.

Avsaknad av tidrapport för händelseveckan är inget hinder för att tilldela sanktion

Alla arbetslöshetskassor, utom en, är överens om att en sanktion inte är utesluten om någon tidrapport inte har skickats in till kassan för den vecka som den sanktionsgrundande händelsen ägde rum (händelseveckan). IAF är av samma uppfattning.

Arbetslöshetskassorna bör enas om en gemensam tolkning av begreppet ”pågående ersättning”

Arbetslöshetskassorna använder sig av begreppet *pågående ersättning* när de bedömer om en försäkrad som har ett längre uppehåll i sin ersättning, som sträcker sig över händelsedagen, ska kunna tilldelas en eventuell sanktion enligt 43 § ALF. Utifrån enkätsvaren kan IAF konstatera att arbetslöshetskassornas tolkning av begreppet varierar i hög grad. Lika fall behandlas inte lika och arbetslöshetskassornas hantering i den här delen är inte rättssäker. Längden på uppehållet i ersättningen verkar vara den viktigaste faktorn där kassornas tolkningar skiljer sig åt.

Det borde enligt IAF vara möjligt för arbetslöshetskassorna att enas om en gemensam tolkning av begreppet *pågående ersättning*. Det vore enligt IAF också

¹ IAF kommer växelvis i rapporten använda sig av begreppen den försäkrade, ersättningssökande, sökande eller medlemmen.

² 45 § tredje stycket ALF, En avstängning får inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från det avstängningsgrundande förhållandet. Om ny grund för avstängning inträffar under pågående avstängningstid, får avstängningen med anledning av det nya avstängningsgrundande förhållandet inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från utgången av den föregående avstängningstiden.

³ 47 a § ALF, En ansökan om ersättning ska göras hos arbetslöshetskassan inom nio månader från den sista dagen i den tidsperiod som ansökan avser. Görs inte ansökan inom den angivna tiden är rätten till ersättning för den tidsperioden förlorad, om det inte finns synnerliga skäl.

önskvärt om Sveriges a-kassor kunde komplettera sitt handläggarsråd genom att precisera i vilka fall även kortare perioder med hinder och arbete än tre månader kan anses bryta *pågående ersättning*. Likaså i vilka fall en försäkrad med längre uppehåll i ersättning än tre månader kan anses ha en *pågående ersättning*. Allt i syfte att försöka uppnå en enhetlig tillämpning av begreppet *pågående ersättning* hos arbetslöshetskassorna.

Kravet att aktivt söka arbete kan inte alltid vara beroende av om ersättning har betalats ut för rapportmånaden

En övervägande majoritet av arbetslöshetskassorna är av den uppfattningen att det bara går att tilldela en sanktion om den försäkrade har fått ersättning för åtminstone någon dag under rapportmånaden. Motiveringen är att den försäkrade får arbetslöshetsersättning som en motprestation, mot att han eller hon aktivt söker arbete.

IAF bedömer att det kan finnas anledning att göra en viss åtskillnad vid tillämpningen av sanktionsregeln i de fall den försäkrade inte aktivt har sökt lämpligt arbete under den månad som aktivitetsrapporten avser (rapportmånaden)⁴. Vilken åtskillnad som bör göras beror på vad som är orsaken till att ingen ersättning har betalats ut för rapportmånaden.

Det finns enligt 43 § ALF inga godtagbara skäl för att inte aktivt söka lämpligt arbete för den som är *sökande (ersättningssökande)*. Det skiljer sig från vad som gäller vid övriga sanktionsgrundande förhållanden i 43 §. Att det inte finns godtagbara skäl talar å ena sidan för arbetslöshetskassornas tolkning, att en försäkrad bara kan tilldelas sanktion om arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd har utbetalats för åtminstone någon dag i rapportmånaden. Utan möjlighet att göra undantag, på grund av att den försäkrade haft sådana hinder som annars skulle kunna vara godtagbara skäl för att inte tilldela en sanktion, är det svårt att tillämpa ett resonemang om pågående ersättning under rapportmånaden.

⁴ 43 § punkt 5 ALF.

IAF har å andra sidan svårt att se varför en försäkrad som är anmäld som öppet arbetslös på Arbetsförmedlingen inte aktivt ska söka lämpliga arbeten under rapportmånaden, bara för att det saknas ersättningsutrymme.

Arbetslöshetsförsäkringen är en omställningsförsäkring. Det borde därför kunna krävas att den försäkrade har en framförhållning för att lösa sin arbetslöshet. Arbetsökandet ska inte styras dag för dag beroende på om den försäkrade kommer att få ersättning eller inte under rapportmånaden.

Inget rättsligt stöd för att ersättning ska ha betalats ut för rapportmånaden för att sanktion ska kunna tilldelas om aktivitetsrapporten inte lämnats i tid

Arbetslöshetskassorna gör olika bedömningar om ersättning måste ha betalats ut för rapportmånaden för att en försäkrad ska kunna tilldelas sanktion för att inte ha lämnat aktivitetsrapporten inom utsatt tid. Majoriteten av arbetslöshetskassorna bedömer att ersättning måste ha betalats ut för rapportmånaden. Även Sveriges a-kassor är av den uppfattningen att den försäkrade dels måste ha fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd under någon del av rapportmånaden, dels ha en pågående ersättning under inlämningsperioden, för att en sanktion ska kunna bli aktuell. Samtidigt reserverar man sig för att betydelsen av medlemmens situation under rapportmånaden kan diskuteras.

IAF kan inte finna något stöd vare sig i författningstext eller i rättspraxis för att en arbetslöshetskassa ska kunna lämna en underrättelse om att den försäkrade inte har lämnat in aktivitetsrapporten inom utsatt tid utan åtgärd, enbart av den anledningen att ingen ersättning utbetalats för rapportmånaden. Skyldigheten att lämna aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen under inlämningsperioden beror inte på om den arbetssökande har fått ersättning från något ersättningsssystem eller inte, utan följer av 6 a § förordningen (2000:628) om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Den genomförda granskningen

IAF har granskat hur arbetslöshetskassorna tillämpar sanktionsreglerna om den försäkrade inte fortlöpande begär ersättning, utan där uppehåll förekommer i ersättningen. Granskningen gäller om arbetslöshetskassorna under sådana förhållanden behandlar lika fall lika.

Granskningen har fokuserat på arbetslöshetskassornas hantering av Arbetsförmedlingens underrättelser om ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § ALF.

Vem omfattas av sanktionssystemet?

Vem som ska omfattas av arbetslöshetsförsäkringens sanktionsbestämmelser i 43 § ALF råder en viss oklarhet om. Av 43 § följer att en *sökande* kan varnas eller avstängas från rätt till ersättning om denne *inom ersättningsperioden inte har*:

- medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan
- lämnat en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen inom utsatt tid
- besökt eller kontaktat Arbetsförmedlingen eller en kompletterande aktör på överenskommen eller på annat sätt beslutad tidpunkt
- sökt anvisat lämpligt arbete, eller
- aktivt sökt lämpligt arbete.

Ordet *sökande* får i detta sammanhang förutsättas avse den som söker arbetslöshetsersättning, eller med andra ord *den ersättningssökande*. Av lagtexten och förarbeten framgår att den sökande bara kan tilldelas en sanktion enligt 43 § ALF för förhållanden som ägt rum efter det att han eller hon har beviljats rätt till ersättning och innan ersättningsperioden är förbrukad. Det måste alltså ske inom ramen för en beviljad ersättningsperiod.

Detta skiljer sig från vad som gäller för den som förlänger sin tid i arbetslöshet eller orsakar sin arbetslöshet⁵. Då kan den ersättningssökande tilldelas en sanktion, även om det sanktionsgrundande förhållandet har ägt rum före ersättningsperiodens början. Men det sanktionsgrundandeförhållandet ska enligt förarbetsuttalande ha ägt rum inom en tidsram av 112 kalenderdagar före ersättningsperiodens början⁶.

⁵ 43 a – 43 b §§ ALF.

⁶ Se prop. 2012/2013:12, Åtgärder inom arbetslöshetsförsäkringen m.m. s. 39.

Frågan är hur arbetslöshetskassorna ska hantera en situation där personen visserligen har en beviljad ersättningsperiod, men har ett avbrott i perioden under den tid när det sanktionsgrundande förhållandet ägt rum. Personen är inskriven och anmäld hos Arbetsförmedlingen, på det sätt som krävs för att kunna få ersättning, och står alltså under förmedlingens kontroll.

- Ska det sanktionsgrundade förhållandet anses ha skett *inom ersättningsperioden* även om ingen ersättning har betalats ut för tiden för den sanktionsgrundande händelsen och personen ifråga därför ska kunna tilldelas en eventuell sanktion? Eller är det en förutsättning att ersättning betalats ut för tiden för det sanktionsgrundande förhållandet för att frågan om en sanktion ska kunna prövas i sak?
- Har det betydelse om avbrottet i ersättningen beror på att personen inte är ersättningssökande – i den bemärkelsen att personen inte skickar in tidsrapporter – eller om avbrottet beror på att han eller hon inte är berättigad till ersättning på grund av arbete, hinder etc.?

Författningstext och förarbeten ger inget svar på hur arbetslöshetskassorna ska hantera situationen. Bilden kompliceras av att den som har beviljats en ersättningsperiod har möjligheter att själv styra över uttaget av ersättningsdagar och av att ansökan om arbetslöshetsersättning sker retroaktivt. Om arbetslöshetskassorna skulle tolka begreppet *sökande* snävt skulle den försäkrade kunna undvika sanktion genom att aktivt styra inlämnandet samt deklarationen av sina tidsrapporter.

Mycket ska till innan prövning i sak

Den här delen av rapporten kommer att behandla specifika moment inom arbetslöshetskassornas handläggning av underrättelser från Arbetsförmedlingen. I bilaga 1 finns en beslutslista som ett komplement för att tydligare illustrera handlägningsprocessen i de delar som rapporten berör. Beslutslistan visar även när i handlägningsprocessen som en arbetslöshetskassa gör en viss bedömning och hänvisar läsaren var i denna rapport man kan läsa mer ingående om ett aktuellt moment.

1.1 Avskrivning av ärenden som avser underrättelser från Arbetsförmedlingen

Om arbetslöshetskassorna, efter att mottagit underrättelsen från Arbetsförmedlingen om att den försäkrade har misskött sitt arbetssökande, avskriver ärendet, innebär det att man lämnar ärendet utan åtgärd, utan att pröva

frågan om sanktion i sak. Det finns ett antal anledningar till att den här typen av ärenden avskrivs. De vanligaste är⁷ att

- ärendet är föremål för sammanläggning av beslut om sanktion (s.k. buntning)
- Arbetsförmedlingen har meddelat att de felaktigt skickat iväg underrättelsen
- underrättelsen avser en händelse som har ägt rum vid en tidpunkt när den försäkrade inte varit ersättningsökande.

Inte alla underrättelser når

arbetslöshetskassorna: Av de 506 617 underrättelser⁸ som Arbetsförmedlingen skickade till meddelandebanken⁹ under 2018 har 205 309 (41 %) ¹⁰ tagits emot av någon arbetslöshetskassa.¹¹

Den sistnämnda kategorin, att den försäkrade inte har varit ersättningsökande, kan i sin tur delas upp i två underkategorier:

- underrättelsen avser en händelse vid en tidpunkt när den försäkrade inte har haft en ersättningsperiod beviljad
- underrättelsen avser en händelse vid en tidpunkt när den försäkrade visserligen har haft en beviljad ersättningsperiod, men när han eller hon inte bedöms ha haft en pågående ersättning.

Av ovanstående är den sista, dvs. att den försäkrade inte har bedömts ha haft en pågående ersättning, som är den vanligaste orsaken till att ett ärende som gäller ifrågasatt ersättningsrätt på grund av misskötsel av arbetsökandet avskrivs.

1.1.1 Avskrivning som administrativt verktyg

Arbetslöshetsersättning ansöker man om retroaktivt. Den försäkrade har nio månader på sig att inkomma med ersättningsanspråk. Arbetslöshetskassan kan inte med säkerhet fastställa att den försäkrade inte har ett ersättningsanspråk för tid då tidrapporter inte inkommit. Av administrativa skäl avskriver arbetslöshetskassorna efter en period ärenden för att undvika att ärenden ligger öppna i nio månader.

⁷ IAF:s rapport 2017:6, *Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning*, s. 75.

⁸ Avser 43 § ALF.

⁹ Underrättelsen skickas till en s.k. meddelandebank och stannar i systemet till dess den försäkrade lämnar in tidrapporter och begär ersättning. Inte alla begär ersättning och därför är det knappt hälften av de underrättelser som Arbetsförmedlingen lämnar till banken som faktiskt kommer in till respektive arbetslöshetskassa.

¹⁰ Per den 10 maj 2019.

¹¹ Uppgifterna är hämtade från IAF:s statistik- och tillsynsdatasas.

Med anledning av detta informerar arbetslöshetskassorna i regel vid avskrivning den försäkrade att underrättelsen har lämnats utan åtgärd, men att ärendet kan komma att återupptas om ansökan om arbetslöshetsersättning kommer in.

1.2 Ansökan om ersättning inom 112 kalenderdagar

Alla arbetslöshetskassor, utom en arbetslöshetskassa, uppger att de bara prövar frågan om sanktion om den försäkrade skickar in tidrapport och gör anspråk på ersättning för åtminstone någon dag inom 112 kalenderdagar från händelsedagen. Den hanteringen följer också Sveriges a-kassors handläggarstöd¹². Motivet för att inte pröva frågan om sanktion, om den försäkrade inte söker ersättning inom 112 kalenderdagar från händelsedagen, är enligt Sveriges a-kassor, att en avstängning inte kan verkställas efter den tidsgränsen enligt 45 § ALF.

En arbetslöshetskassa uppger att de inte inväntar tidrapporter om underrättelsen avser misskötsel av arbetssökandet på grund av att de försäkrade inte lämnat aktivitetsrapport inom utsatt tid eller inte aktivt sökt arbete.

Vissa arbetslöshetskassor fattar enligt sina rutinbeskrivningar beslut om bifall, även om inga tidrapporter kommer in, om de bedömer att det finns godtagbara skäl. Det underlättar hanteringen av bevakningar m.m.

Om den försäkrade åter skickar in tidrapporter men inte söker ersättning inom det aktuella tidsspännat återupptar inte arbetslöshetskassorna ärendet utan ärendet förblir avskrivet.

Siffror från IAF: s databas¹³ visar att 52 procent har avskrivits av de underrättelser¹⁴ från 2018 som arbetslöshetskassorna tagit emot från meddelandebanken¹⁵, där den försäkrade inte har fått ersättning under händelseveckan men däremot någon gång inom de följande 112 kalenderdagarna (16 veckor)¹⁶.

¹² Sveriges a-kassors handläggarstöd, *Hantering av Arbetsförmedlingens meddelanden*, version 2,0, 2019-03-11, s. 80.

¹³ IAF:s statistik- och tillsynsdatabas.

¹⁴ Enligt 43 § ALF.

¹⁵ Per den 15 maj 2019.

¹⁶ De 112 kalenderdagarna har räknats om till 16 veckor (112 dagar/7 dagar) då uppgift om ersättning enbart finns per vecka i IAF:s statistik- och tillsynsdatabas.

Tabell 1 - Andel underrättelser som arbetslöshetskassorna har avskrivit, där den försäkrade inte fått ersättning för händelseveckan men inom de närmsta 112 kalenderdagarna (16 veckor)¹⁷

År	Antal underrättelser	Andel avskrivna	Andel sanktion	Andel bifall
2016	28 621	52 %	41 %	7 %
2017	29 557	56 %	38 %	6 %
2018	32 669	52 %	43 %	5 %

Källa: IAF:s statistik- och tillsynsdatabas

I ärendegranskningar som genomförts inom ramen för den här granskningen har IAF kunnat konstatera att det ibland saknas dokumentation om varför ärenden som avskrivits inte återupptagits när ansökan sedan kommit in inom tidsramen 112 kalenderdagar.

I praktiken innebär arbetslöshetskassornas tillämpning av sanktionsbestämmelserna i arbetslöshetsförsäkringen att inte bara möjligheten att verkställa beslutade avstängningsdagar ”preskriberas” efter 112 kalenderdagar, utan även möjligheten att tilldela en sanktion, om den försäkrade inte söker ersättning inom den aktuella tidsramen. Det innebär att en försäkrad som gjort sig skyldig till en sanktionsgrundande händelse enligt 43 § ALF inte tilldelas någon sanktion över huvud taget – vare sig varning eller avstängning – om personen inte söker ersättning för tid inom den aktuella tidsramen. Personen flyttar alltså inte heller upp ett steg i sanktionstrappan.

1.3 Avsaknad av tidrapport för händelseveckan

Samtliga arbetslöshetskassor, utom en, uppger i IAF:s enkät att det inte är ett krav, att medlemmen har skickat in en tidrapport för händelseveckan, för att de ska pröva ärendet i sak. Det gäller vid alla former av misskötsamhet av arbetssökandet som är sanktionsgrundande.

Vissa arbetslöshetskassor motiverar sitt svar med att medlemmen har en pågående ersättning, eftersom denne ansöker om ersättning inom 112 kalenderdagar från händelsedagen, och prövar därför i sak. Andra arbetslöshetskassor svarar att de först gör en bedömning av om medlemmens ersättning är pågående. Om ersättningen bedöms som pågående prövar de ärendet i sak – annars avskriver de ärendet. En arbetslöshetskassa poängterar att det inte ska gå att låta bli att skicka in tidrapport för händelseveckan och på så sätt undandra sig sanktion.

¹⁷ Den försäkrade har haft en beviljad ersättningsperiod vid händelsedagen.

Den arbetslöshetskassa som i sitt enkätsvar till IAF uppger att den ersättningssökande ska ha kommit in med en tidrapport för den aktuella händelseveckan, för att det ska vara möjligt att tilldela en sanktion, har inte närmare motiverat varför.

Enligt innehållet i en av de rutinbeskrivningar som IAF tagit del av krävs det att tidrapporten för händelseveckan har kommit in till arbetslöshetskassan, för att frågan om sanktion ska kunna prövas i sak. Ärendet avskrivs annars. I en annan arbetslöshetskassas rutinbeskrivning följer det av ett flödesschema att tidrapporten för händelseveckan ska ha kommit in, annars avskrivs ärendet. IAF har vid ärendegranskningarna också kunnat konstatera att en del ärenden har avskrivits med motiveringen att det saknas en tidrapport för veckan som omfattar händelsedagen. Detta gäller även arbetslöshetskassor som uppgett att det inte är ett krav med tidrapport för den aktuella veckan.

Sveriges a-kassor har i den senaste versionen av sitt handläggarstöd framhållit att arbetslöshetskassan ska utreda varför den sökande inte har skickat in sin tidrapport. Men om den försäkrade inte anger någon förklaring, finns inget hinder mot att det fattas beslut om sanktion.¹⁸

1.4 Pågående ersättning

Hur ska arbetslöshetskassorna hantera en situation där en försäkrad missköter sitt arbetssökande under tid när han eller hon inte har arbetslöshetsersättning? Är det tillräckligt att det sker inom ramen för en beviljad ersättningsperiod, eller måste ersättning betalas ut för att arbetslöshetskassan ska kunna tilldela den försäkrade en sanktion?

En försäkrad som redovisar hinder i sin tidrapport för händelsedagen, men som är arbetslös och får arbetslöshetsersättning övrig tid undgår inte en sanktion på grund av att han eller hon inte har arbetslöshetsersättning för just den dagen. Detta framgår av samtliga 26 arbetslöshetskassors enkätsvar, liksom av Sveriges a-kassors handläggarstöd.¹⁹

¹⁸ Sveriges a-kassors handläggarstöd, *Hantering av Arbetsförmedlingens meddelanden*, version 2,0, 2019-03-11, s. 22.

¹⁹ Sveriges a-kassors handläggarstöd, *Hantering av Arbetsförmedlingens meddelanden*, version 2,0, 2019-03-11, s. 19.

I en tidigare rapport²⁰ konstaterar IAF att arbetslöshetskassorna saknar en enhetlig definition om att ”ha ersättning”. Att ”ha ersättning” menar arbetslöshetskassorna innebär att den försäkrade har en *pågående ersättning*. Om den försäkrade ska tilldelas en sanktion är enligt Sveriges a-kassor beroende av om den försäkrade kan anses ha en pågående ersättning eller inte vid tiden för det sanktionsgrundande förhållandet. Detta gäller oavsett om ersättning har betalats ut eller inte.

1.4.1 Sveriges a-kassors definition av pågående ersättning

I sitt handläggarstöd²¹ listar Sveriges a-kassor nedan följande situationer som sådana där ersättningen inte är pågående. Den försäkrade ska därför inte prövas för sanktion om han eller hon missköter sitt arbetssökande under den aktuella tidsperioden.

- En försäkrad som har en anställning i önskad omfattning under i vart fall tre månader eller mer.
- En försäkrad som har arbete mindre än heltid, men där det under tre månader eller mer saknas utrymme för ersättning, på grund av omfattningen av arbetet.
- En försäkrad som under tre månader eller mer är förhindrad på heltid att söka arbete, av någon annan anledning än arbete,
- En försäkrad som är deltidsarbetslös och som har en tillsvidareanställning med fast sysselsättningsgrad, men som inte får någon ersättning på grund av deltidsbegränsningsregeln²².

En timanställd som under vissa veckor inte får ersättning på grund av deltidsbegränsningsregeln, eller på grund av att det saknas ersättningsutrymme, medan ersättning regelbundet betalas ut för andra veckor, kan däremot anse ha en pågående ersättning. Det är i en sådan situation rimligt att ställa krav på den försäkrade att han eller hon ska sköta sitt arbetssökande, enligt Sveriges a-kassor.

Sveriges a-kassor reserverar sig dock för att en försäkrad kan anses ha en pågående ersättning även om hindertiden är längre, men även för att det finns situationer där kortare hinder eller arbete än tre månader kan anses bryta en

²⁰ IAF:s rapport 2017:6 *Underrättelser och sanktioner för personer med arbetslöshetsersättning*, s. 33.

²¹ Sveriges a-kassors handläggarstöd, *Hantering av Arbetsförmedlingens meddelanden*, version 2,0, 2019-03-11, s. 19 f.

²² 7 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

pågående ersättning. En bedömning av om den försäkrade har en pågående ersättning eller inte måste enligt Sveriges a-kassor göras utifrån ett helhetsperspektiv av hans eller hennes situation.

Av enkätsvaren framgår att en del arbetslöshetskassor bedömer att den försäkrade har en pågående ersättning och prövar i sak, om personen ansöker om ersättning inom 112 kalenderdagar från händelsedagen. En del arbetslöshetskassor uppger att de följer Sveriges a-kassors rekommendationer. Andra arbetslöshetskassor uppger att de inte anser att ersättningen är pågående om ersättning inte betalas ut under en längre tid. De preciserar inte längden på uppehållet. En arbetslöshetskassa sticker ut med sitt svar, eftersom de meddelar att de inte betraktar ersättningen som pågående om uppehållet i ersättningen är två veckor eller längre. En annan avskriver regelmässigt ärenden om ifrågasatt ersättningsrätt på grund av att aktivitetsrapporten inte har lämnats inom utsatt tid, om ingen ersättning har betalats ut för inlämningsperioden²³.

1.4.2 Faktiskt byte av sökandekategori är en förutsättning för avskrivning enligt Sveriges a-kassor

En försäkrad som efter att ha kontaktat Arbetsförmedlingen fått sin sökandekategori ändrad till någon av kategorierna 14, 31 och 41²⁴ ska enligt Sveriges a-kassor inte bli föremål för sanktion²⁵. Skälet är att Arbetsförmedlingen inte betraktar personer med de sökandekategorierna som arbetssökande.

En försäkrad med arbete eller hinder i sådan omfattning att personen hade fått byta sökandekategori om han eller hon tagit kontakt med Arbetsförmedlingen, befinner sig däremot inte i en jämförbar situation och kan inte undgå en sanktion enligt Sveriges a-kassor. Skälet är att det krävs att den försäkrade aktivt meddelar Arbetsförmedlingen att han eller hon inte avser att söka ersättning, och det handlar om en teknisk lösning i Arbetsförmedlingens system.

En arbetslöshetskassa uppger i sin rutinbeskrivning att de avskriver ett ärende om den försäkrade skulle ha fått ändrad sökandekategori om personen kontaktat Arbetsförmedlingen. Det strider mot Sveriges a-kassors rekommendation att bara

²³ Det vill säga dag 1 – 14 under den månad som aktivitetsrapporten ska lämnas in till Arbetsförmedlingen.

²⁴ Skat 14 innebär att den sökande är förhindrad att aktivt söka eller omgående ta ett arbete. Skat 31 och 41 innebär att den sökande har fått arbete i önskad omfattning.

²⁵ Sveriges a-kassors handläggarstöd, *Hantering av Arbetsförmedlingens meddelanden*, version 2,0, 2019-03-11 s. 21

den som själv har kontaktat Arbetsförmedlingen före uppehållet ska kunna undvika att bli föremål för sanktion.

1.4.3 Vilka faktorer påverkar arbetslöshetskassornas bedömning?

IAF har ställt ett antal frågor till arbetslöshetskassorna om vilka faktorer som har betydelse för deras bedömning av om en försäkrad har en pågående ersättning eller inte. Har längden på uppehållet i ersättningen på grund av hindertid betydelse? Eller påverkar förläggningen av uppehållet, – dvs. om avbrottet i ersättningen har påbörjats innan händelsedagen eller inte?

Knappt hälften (12) av arbetslöshetskassorna uppger att dessa faktorer har eller kan ha betydelse för om de avskriver ärendet eller prövar ärendet i sak. Flera av arbetslöshetskassorna påpekar i sina fritextsvar att om faktorerna har betydelse beror på vilket sanktionsgrundande förhållande som underrättelsen hänvisar till. En arbetslöshetskassa lyfter fram att de avskriver ärendet, utan att kommunicera medlemmen, om kassan har uppgifter om hinder som uppstått innan händelsedagen och fått uppgifter om att hindret förväntas fortgå. Som exempel nämner arbetslöshetskassan arbete, heltidsstudier eller längre tids sjukdom. En annan arbetslöshetskassa skriver att de avskriver om ”*uppehållet är längre än x antal veckor*”, men att de samtidigt informerar om att ärendet kan komma att återupptas om ersättningsanspråk kommer in för de närmsta 112 kalenderdagarna efter händelsedagen.

Som svar på frågan vilka andra omständigheter som kan påverka om arbetslöshetskassorna avskriver eller prövar ärendet i sak uppger kassorna bland annat att de avskriver:

- om medlemmen har fått ändrad sökandekategori retroaktivt
- om medlemmen har påbörjat en heltidsutbildning planerad att pågå längre tid än 112 dagar (även om den avbryts tidigare)
- om medlemmen inte haft anledning under uppehållet att tro att arbetslösheten skulle kunna inträffa på nytt
- om medlemmen kommer att vara sjukskriven eller föräldraledig under en längre period, men under perioden önskar kvarstå som arbetssökande på Arbetsförmedlingen.

1.4.4 Ingen ersättning på grund av deltidsbegränsningsregeln

Arbetslöshetskassorna har i enkäten även fått redovisa hur de hanterar en situation där någon ersättning inte har betalats ut till medlemmen under händelseveckan eller under en längre period. Skälet är att medlemmen har förbrukat sina 60

deltidsveckor²⁶. Arbetslöshetskassorna har fått svara på om faktorer som längden på uppehållet i ersättning, att medlemmen haft en deltidsanställning med fast sysselsättningsgrad eller en timanställning påverkar om de avskriver ärendet eller prövar i sak.

Hälften av arbetslöshetskassorna uppger att längden på uppehållet kan påverka. Övriga uppger att de alltid prövar i sak.

Knappt hälften (11) av arbetslöshetskassorna svarar att anställningsformen kan påverka om de avskriver ärendet. Övriga (15) uppger att de alltid prövar i sak.

Arbetslöshetskassorna motiverar sina svar bland annat så här:

”Längden påverkar bedömningen om den sökande har en pågående arbetslöshet. Om den sökande har en sysselsättningsgrad har den sökande fått avslag på grund av deltidsregeln som sökande vet kommer att påverka ersättningsrätten under hela anställningen.”

”Längden påverkar, men inte förläggningen så länge hindret löper över händesdatum. Vi gör en sakprövning om hindret är kortare än två veckor.”

”A-kassan utreder varje ärende och gör en samlad bedömning innan beslut. Är sökandes ersättningsperiod pågående och löper? Om sökanden har en deltidsanställning med fast sysselsättningsgrad under en längre period utgår ingen ersättning och ersättningsperioden är inte löpande, vilket innebär att ärendet troligen avskrivs. Med timanställning är det annorlunda, då torde ersättningsperioden vara att ses som löpande och sanktion kan tilldelas.”

En arbetslöshetskassa väljer att lyfta fram de 112 kalenderdagarna som tidsgräns för prövning av ärenden även i dessa fall.

1.4.5 Ingen ersättning eftersom ersättningsutrymme saknas

Arbetslöshetskassorna har också fått svara på hur de hanterar en situation där kassan har fått en underrättelse om att medlemmen misskött sitt arbetssökande enligt någon av punkterna i 43 § ALF. Medlemmen har då inte fått någon ersättning under händelseveckan eller under en längre period som sträcker sig över händesdatumet. Skälet är att medlemmen arbetar i sådan omfattning att det saknas utrymme för ersättning. Medlemmen söker och får senare ersättning inom 112 kalenderdagar från händesdagen.

²⁶ 7 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

En majoritet av arbetslöshetskassorna (17) svarar att arbetets omfattning – om medlemmen arbetar heltid eller upp till sitt arbetsutbud, eller arbetar i en omfattning som motsvarar eller överstiger normalarbetstiden men understiger heltid eller arbetsutbudet – alltid påverkar eller kan påverka om kassan avskriver ärendet. Övriga (9) svarar att de alltid prövar i sak.

Majoriteten (17) av de 26 arbetslöshetskassorna svarar att anställningsformen – deltidsanställning med fast sysselsättningsgrad eller timanställning – saknar betydelse om kassan i den aktuella situationen avskriver eller prövar ärendet i sak.

Arbetslöshetskassorna motiverar sina svar bland annat enligt följande.

”Den sökandes ersättning är pågående om arbetet understiger utbudet. Om den sökande har ett arbete med en fast omfattning där ersättning inte kan utgå för att utrymme inte finns, har den sökande inte en pågående arbetslöshet.”

”Om den sökande har en deltidsanställning i minst tre månader med fast sysselsättningsgrad som gör att medlemmen saknar utrymme för ersättning, så avskriver vi ärendet. Detsamma gäller om den sökande har en heltidsanställning i minst tre månader från händelsedatumet samt att om den sökande fått avslag på grund av deltidsregeln och inte har möjlighet att få någon mer ersättning på grund av att denne har en deltidsanställning med fast sysselsättningsgrad.”

1.5 När den försäkrade inte aktivt sökt lämpligt arbete

I de flesta fall kan den sanktionsgrundande händelsen härledas till en specifik dag, exempelvis om den försäkrade har missat ett inbokat besök hos Arbetsförmedlingen eller missat sista dagen för inlämning av aktivitetsrapporten. Vid andra händelser är datumet inte lika tydligt, utan fastställs utifrån en samlad bedömning. Främst gäller detta i bedömningen när den försäkrade har misskött sitt arbetssökande genom att inte aktivt sökt lämpligt arbete.

Arbetsförmedlingen underrättar arbetslöshetskassan när de fått tecken på att den försäkrade inte varit aktiv, ofta i samband med att man granskat en inlämnad aktivitetsrapport. I aktivitetsrapporten som lämnats in under perioden 1– 14²⁷ i en månad har den försäkrade redovisat sin sökandeaktivitet under den föregående månaden.

²⁷ Om den 14:e infaller på en lördag eller en söndag eller annan helgdag är det nästkommande vardag som är sista dagen för inlämning.

1.5.1 Olika bedömningar om ingen ersättning betalats ut för rapportmånaden

Arbetslöshetskassornas hantering skiljer sig åt när det gäller sådana underrättelser som Arbetsförmedlingen skickat på grund av att medlemmen inte redovisat tillräckligt många sökta arbeten i sin aktivitetsrapport.

En majoritet (20), i några fall med reservation för vissa undantag, svarar att de anser att medlemmen måste ha fått arbetslöshetsersättning under den månad som aktivitetsrapporten avser (rapportmånaden)²⁸ – annars avskriver de ärendet. Arbetslöshetskassorna har besvarat frågan varför de anser att någon sanktion inte ska tilldelas, om ingen ersättning har utbetalats för rapportmånaden, med att medlemmen får ersättning i utbyte mot en motprestation – att göra vad han eller hon kan för att få arbete. Om medlemmen inte söker ersättning finns inget krav på motprestation.

Sex arbetslöshetskassor anser inte att ersättning måste ha betalats ut för rapportmånaden för att det ska vara möjligt att tilldela en sanktion. Flera av arbetslöshetskassorna lyfter i sina svar vikten av att göra en bedömning kring orsakerna bakom varför ersättningen inte har betalats ut. En kassa svarar att om den försäkrade ansökt om ersättning genom att skicka in tidrapporter anser de i normalfallet att denne ska kunna tilldelas en sanktion. En annan uppger att kassan tilldelar sanktion om orsaken till att medlemmen inte fått ersättning är att personen har en låg normalarbetstid. I sådant fall bör medlemmen fortfarande betraktas som ersättningsökande enligt kassan. En arbetslöshetskassa uppger att de tilldelar sanktion om medlemmen inte får ersättning på grund av omräkningstabellen.

1.6 När aktivitetsrapporten inte har lämnats inom utsatt tid

1.6.1 Olika bedömningar om ingen ersättning betalats ut för rapportmånaden

Sveriges a-kassor skriver i sitt handläggarstöd²⁹ att underlåtenhet från medlemmens sida att lämna en aktivitetsrapport inom utsatt tid inte bara bör bedömas utifrån personens förhållanden under inlämningsperioden. Också medlemmens situation under rapportmånaden bör vägas in i bedömningen, även

²⁸ Alternativt fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar under den månad som aktivitetsrapporten avser.

²⁹ *Hantering av Arbetsförmedlingens meddelanden*, version 2,0, 2019-03-11, s. 27.

om detta kan diskuteras. Sveriges a-kassor anser att den rimligaste tolkningen är att medlemmen dels måste ha fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd under någon del av rapportmånaden, dels ha en pågående ersättning under inlämningsperioden för att en sanktion ska kunna bli aktuell.

Av svaren på IAF:s enkät framgår att arbetslöshetskassorna hanterar underrättelser om att den försäkrade inte lämnat aktivitetsrapport inom utsatt tid olika. Detta beror på om personen fått ersättning eller inte för rapportmånaden³⁰.

Den övervägande majoriteten av arbetslöshetskassorna (23), i några fall med reservation för vissa undantag, svarar att de bedömer att en medlem inte kan tilldelas någon sanktion om personen inte fått någon ersättning för rapportmånaden. Arbetslöshetskassorna avskriver därför dessa ärenden.

Arbetslöshetskassornas svar varför de inte tilldelar någon sanktion, om ingen ersättning har betalats ut för rapportmånaden, kan sammanfattas så här:

- Det är orimligt att ställa krav på aktivitetsrapportering om ingen ersättning betalats ut för rapportmånaden.
- Den som under rapportmånaden inte söker ersättning, eller som deklarerar hinder på tidrapporterna på ett sådant sätt att ingen ersättning kan betalats ut, är inte att betrakta som ersättningssökande enligt 43 § ALF.
- Om medlemmen inte får eller begär arbetslöshetsersättning under rapportmånaden, omfattas personen inte av rapporteringskravet. Det följer av 6 a § förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

En arbetslöshetskassa gör ett undantag från sin rutin att inte tilldela sanktion om ingen ersättning har betalats ut för rapportmånaden om medlemmen har en anställning som understiger arbetsutbudet och inte får ersättning på grund av omräkningstabellen. Det gäller t.ex. timanställda som bara med svårighet kan förutse om ersättning kommer att betalas ut.

En arbetslöshetskassa påpekar i sitt fritextsvar att det är vilken situation som den sökande har befunnit sig i under rapportmånaden som är av betydelse, snarare än om den sökande har haft ersättning eller inte. Det är enligt kassan svårt att hävda

³⁰ Alternativt fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar för vilka ersättning annars skulle betalas ut.

att den sökande misskött sitt arbetssökande och därför ska få en sanktion om han eller hon har arbetat heltid under hela rapportmånaden.

Tre arbetslöshetskassor uppger att sanktion kan tilldelas även om ingen ersättning har betalats ut för rapportmånaden. Två av dessa har svarat att skyldigheten att lämna aktivitetsrapport uppstår redan när medlemmen begär ersättning, genom att skicka in tidsrapporter. Ersättning behöver därför inte nödvändigtvis betalats ut. Den tredje uppger att om en sanktion kan tilldelas beror på anledningen till varför ersättning inte har betalats ut. Om medlemmen har arbetat heltid och inte borde vara öppet arbetslös, sanktionerar inte kassan. Om medlemmen däremot inte har fått ersättning på grund av att det saknas ersättningsutrymme enligt omräkningstabellen sanktionerar kassan. I en sådan situation är medlemmen skyldig att lämna aktivitetsrapport.

En arbetslöshetskassa har svarat att kassan tidigare haft den tillämpningen att sanktion tilldelades även om ersättning inte hade betalats ut under rapportmånaden. Motiveringen var att skyldigheten att rapportera sina aktiviteter utgår ifrån den överenskommelse som medlemmen gör med sin arbetsförmedlare. En sökande ska lämna en aktivitetsrapport om Arbetsförmedlingen begär det, så länge han eller hon är inskriven som arbetssökande. Att medlemmen inte varit arbetslös under den aktuella månaden/ rapportperioden eller händelsedatumet är i sig inte ett godtagbart skäl till att inte rapportera till Arbetsförmedlingen. Sedan årsskiftet har arbetslöshetskassan däremot övergått till att undantagslöst följa Sveriges a-kassors handläggarstöd.

1.6.2 Regelverket om aktivitetsrapportering

Alla arbetslösa som är inskrivna hos Arbetsförmedlingen, inte bara de som får eller begär arbetslöshetsersättning, ska med utgångspunkt i sina handlingsplaner regelbundet i en aktivitetsrapport redovisa vilka åtgärder de har vidtagit för att ta sig ur sin arbetslöshet. Detta följer av 6 a § förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Den som får eller begär arbetslöshetsersättning ska redovisa sina aktiviteter minst en gång per månad enligt 6 a §. Arbetsförmedlingen föreskriver när och hur de arbetslösa ska lämna sina aktivitetsrapporter.³¹ Aktivitetsrapporten ska lämnas till Arbetsförmedlingen

³¹ AFS 2016:3, Arbetsförmedlingens föreskrifter om ändring i Arbetsförmedlingens föreskrifter (2015:4) om aktivitetsrapport, anvisning till arbete och underrättelse till arbetslöshetskassa.

senast två veckor efter utgången av den period som rapporten avser.³² Av Arbetsförmedlingens handläggarsöd³³ framgår att aktivitetsrapporten för den som söker arbetslöshetsersättning ska lämnas in till förmedlingen någon gång mellan dag 1 och 14 i månaden efter den kalendermånad som rapporten avser (rapportmånaden). Om den arbetssökande blir arbetslös den 20 eller senare i månaden ska aktivitetsrapporten däremot lämnas in under perioden dag 1–14 nästnasta månad som följer på den månad som personen ska redovisa.

Arbetsförmedlingen ska underrätta arbetslöshetskassan om en arbetssökande, som uppgett att han eller hon får eller begär arbetslöshetsersättning av kassan, om personen inte lämnat aktivitetsrapport inom utsatt tid³⁴. Om personen har fått eller kommer att få ersättning för den månad som aktivitetsrapporten avser (rapportmånad) saknar däremot betydelse för om Arbetsförmedlingen ska skicka en underrättelse eller inte.

Vad IAF känner till har inte någon domstol prövat frågan om en person som söker arbetslöshetsersättning och som inte har lämnat aktivitetsrapport inom utsatt tid omfattas av arbetslöshetsförsäkringens sanktionssystem³⁵, om han eller hon inte fått ersättning under rapportmånaden. Däremot har frågan prövats i några domar som rör aktivitetsstöd³⁶.

Av en dom från Kammarrätten i Sundsvall³⁷ framgår att en programdeltagare hade skrivits in i jobb- och utvecklingsgarantin den 31 augusti. Han hade fram till juni fått arbetslöshetsersättning och aktivitetsrapporterat. Efter det hade han förbrukat sina 300 ersättningsdagar, men valt att låta sig anvisas till jobb- och utvecklingsgarantin först senare. Han önskade ändå kvarstå som inskriven vid Arbetsförmedlingen och uppmanades därför att fortsätta aktivitetsrapportera, men lämnade ingen aktivitetsrapport för augusti månad. Kammarrätten konstaterade att skyldigheten att lämna in aktivitetsrapport för augusti månad inte uppkom när programdeltagaren skrevs in i jobb- och utvecklingsgarantin. Han hade redan

³² 6 a § andra stycket förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

³³ Arbetsförmedlingens handläggarsöd *Aktivitetsrapport* version 5 s. 9.

³⁴ 16 § förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

³⁵ 43 § första stycket 2 ALF.

³⁶ Kammarrätten i Sundsvalls mål nr 1751-16, Förvaltningsrätten i Härnösands mål nr 3793-16.

³⁷ Kammarrätten i Sundsvalls dom 2016-11-25, mål nr 1751-16, Ej prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen 2017-02-20, mål nr 6994-16.

skyldighet att aktivitetsrapportera enligt 6 a § förordningen om den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, vare sig han fick ersättning för tiden före den 31 augusti eller inte. Kammarrätten fann att programdeltagaren befann sig i aktivitetsstödet åtgärdssystem under den tid han skulle aktivitetsrapportera för augusti månad. Den uteblivna aktivitetsrapporten kunde därför medföra en åtgärd i systemet med aktivitetsstöd. Kammarrätten konstaterade vidare att bedömningen av begreppet godtagbara skäl för utebliven aktivitetsrapport har överlämnats till rättspraxis. Kammarrätten fann att programdeltagaren inte anfört några omständigheter som utgjorde godtagbara skäl och avslag överklagandet.

Metod

Rättsutredning

Närmare 300 domar som rör misskötsamhet av arbetssökandet har gått igenom, där merparten varit förvaltningsrättsdomar.

Granskning av rutindokument

I samband med det uppstartsbrev som skickades ut när granskningen påbörjades ombads samtliga arbetslöshetskassor att skicka in sina egna rutinbeskrivningar på området. Samtliga kassor skickade in sina rutindokument (18), eller meddelade att man följde Sveriges a-kassors rekommendationer i handläggarstödet på området. De egna rutinerna består oftast av kortare sammanställningar med förtydliganden och ställningstaganden. En arbetslöshetskassa sticker ut med 21 olika dokument som innehåller rutiner och flödesscheman. I samband med granskningen anordnades även ett möte mellan IAF och Sveriges a-kassor³⁸ för att stämma av hur IAF uppfattat rekommendationerna.

Webbenkät

En webbenkät skickades ut till samtliga arbetslöshetskassor. Frågorna finns i bilaga 2.

³⁸ Möte med Sveriges a-kassor den 10 januari 2019.

Ärendegranskning

Tre arbetslöshetskassor valdes ut för att ingå i ärendegranskningen, efter en provgranskning på en fjärde kassa. Totalt granskades 400 ärenden. Valet av vilka kassor som ingick gjordes dels utifrån granskningen av utfärdade rutiner, dels genom de svar som lämnats i webbenkäten. Urvalet av de ärenden som ingick i granskningen gjordes utifrån ärenden där det hade kommit in en underrättelse från Arbetsförmedlingen om att medlemmen misskött sitt arbetssökande enligt 43 § ALF. Medlemmen ska enligt urvalet inte ha fått ersättning för den vecka som den sanktionsgrundande händelsen ska ha ägt rum och i vissa fall inte heller för veckorna närmast före händelseveckan. Medlemmen ska däremot ha fått ersättning för åtminstone någon av de 16 ersättningsveckorna som närmast följer efter händelseveckan.

Rapporten har utarbetats av Ingrid Boström, föredragande, och Martin Johansson. I arbetet har även Jonas Eriksson och Pontus Lind deltagit. Vid den slutliga beredningen av ärendet har enhetschefen Annelie Westman deltagit. Chefen för analysenheten har fattat beslut i ärendet.

Katrineholm den 1 juli 2019

Jessica Idbrant

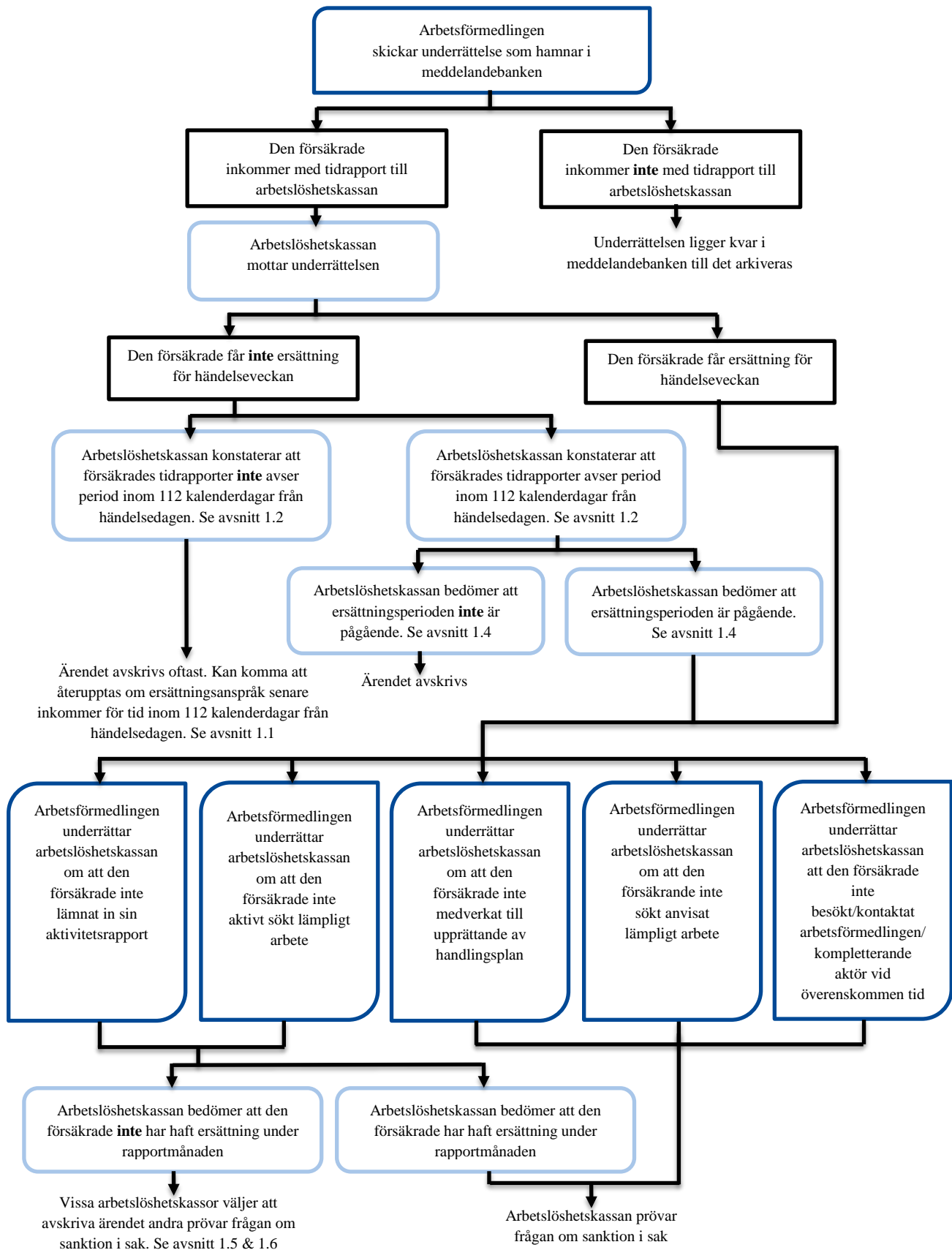
Enhetschef

Ingrid Boström

Verksjurist

Bilaga 1 – Beslutskarta

Bilaga 2 – Enkätfrågor till arbetslöshetskassorna

När prövar ni frågan om ersättningsrätt enligt 43 § ALF?

Fråga 1

Hur hanterar ni meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § ALF, när medlemmen inte fortlöpande skickar in tidrapporter? Medlemmen har en påbörjad ersättningsperiod och är ersättningsanmäld/påanmäld hos Arbetsförmedlingen. Ingen uppgift finns om godtagbart hinder.

- a) Vi prövar i sak om sanktion kan tilldelas eller inte (d.v.s. fattar beslut om avslag/bifall i ÄGA) oavsett om tidrapport för händelseveckan eller senare veckor kommer in till arbetslöshetskassan eller inte.
- b) Vi prövar i sak om sanktion kan tilldelas eller inte först om och när medlemmen skickar in tidrapport, i vilken denne söker ersättning för åtminstone någon ersättningsdag fr.o.m. händelsedagen och 112 kalenderdagar framåt.
- c) Annat sätt att hantera meddelandet.

Fråga 1 a (Om svar c) på fråga 1)

Beskriv hur ni hanterar meddelandet

Svar: Fritext

När tidrapport för händelseveckan saknas:

Fråga 2

Hur hanterar ni ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt punkterna 1, 3 eller 4 i 43 § ALF i följande fall: Medlemmen skickar inte in tidrapport för just den vecka då det sanktionsgrundande förhållandet ska ha ägt rum, men söker däremot ersättning för andra veckor inom en kalendertid av 112 dagar från händelsedagen?

- a) Prövar ärendet i sak
- b) Avskriver ärendet

Fråga 3

Redogör varför ni väljer att hantera ärendet på det sätt som ni besvarade i frågan ovan.

Svar: Fritext

Fråga 4

Hur hanterar ni ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § punkten 2 ALF om medlemmen inte skickar in

tidrapport för just den vecka som omfattar händelsedagen? Medlemmen söker däremot ersättning för andra veckor inom en kalendertid av 112 dagar från händelsedagen.

- a) Prövar ärendet i sak
- b) Avskriver ärendet

Fråga 5

Redogör varför ni väljer att hantera ärendet på det sätt som ni besvarade i frågan ovan.

Svar: Fritext

Fråga 6

Ni har fått ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § punkten 5 ALF. När det är aktuellt att tilldela en sanktion förlägger ni då beslutet om sanktion från det händelsedatum som meddelas från Arbetsförmedlingen?

- a) Ja, alltid
- b) Ja, i första hand, men inte om det innebär återkrav - annars första dagen efter rapportperiodens (den månad som aktivitetsrapporten avser) sista dag.
- c) Nej, alltid första dagen efter rapportperiodens sista dag.
- d) Annat

Fråga 6 a:

Ni svarade Annat på fråga 6. Beskriv er rutin för förläggandet av sanktionen i dessa fall.

Svar: Fritext

Fråga 7 (besvaras av samtliga)

Redogör varför ni väljer att förlägga händelsedagen till denna tidpunkt.

Svar: Fritext

Fråga 8

Hur hanterar ni ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § punkten 5 ALF om medlemmen inte skickar in tidrapport för veckan som omfattar dagen ni skulle lägga ut sanktionen ifrån? Medlemmen söker däremot ersättning för andra veckor inom en kalendertid av 112 dagar från händelsedagen.

- a) Prövar ärendet i sak

- b) Avskriver ärendet

Fråga 9

Redogör varför ni väljer att hantera ärendet på det sätt som ni besvarade i frågan ovan.

Svar: Fritext

Ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § punkt 2 och 43 § punkt 5 ALF

Fråga 10

Anser ni vid ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § punkt 2 ALF att medlemmen måste ha fått arbetslöshetsersättning, eller fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar (för vilka ersättning annars skulle ha utgått), *under den månad som aktivitetsrapporten avser* för att denne ska kunna tilldelas en sanktion.

- a) Ja
- b) Ja, med vissa undantag
- c) Nej

Fråga 10 a (besvaras av de som svarat a) Ja)

Om medlemmen *inte* fått arbetslöshetsersättning eller fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar *under månaden som rapporten avser*. Avskriver ni då ärendet?

- a) Ja
- b) Nej

Fråga 10 b (besvaras av de som svarat b) Ja, med vissa undantag)

Vilka undantag gäller hos er?

Svar: Fritext

Fråga 10 c (besvaras av de som svarat b) Ja, med vissa undantag)

Om medlemmen *inte* fått arbetslöshetsersättning eller fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar *under månaden som rapporten avser* och det inte är frågan om något undantag i detta fall. Avskriver ni då ärendet?

- a) Ja
- b) Nej

Fråga 11

Redogör varför ni anser att den omständigheten att medlemmen fått arbetslöshetsersättning, *under den månad som aktivitetsrapporten avser*, har betydelse alternativt saknar betydelse (beroende på kassans svar på fråga 10) för att denne ska kunna tilldelas en sanktion.

Svar: Fritext

Fråga 12

Vid ifrågasatt ersättningsrätt enligt 43 § punkt 5 ALF på grund av att medlemmen redovisat för få aktiviteter i sin aktivitetsrapport. Anser ni att medlemmen måste ha fått arbetslöshetsersättning, eller fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar, *under den månad som aktivitetsrapporten avser* för att denne ska kunna tilldelas en sanktion?

- a) Ja
- b) Ja, med vissa undantag
- c) Nej

Fråga 12 a (Om svar a) Ja på fråga 12)

Om medlemmen *inte* fått arbetslöshetsersättning eller fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar under månaden som rapporten avser avskriver ni då ärendet?

- a) Ja
- b) Nej

Fråga 12 b (Besvaras av de som svarat b) Ja, med vissa undantag på fråga 12)

Vilka undantag gäller hos er?

Svar: Fritext

Fråga 12 c (Besvaras av de som svarat b) Ja, med vissa undantag på fråga 12)

Om medlemmen *inte* fått arbetslöshetsersättning eller fått tillgodoräkna sig karens- eller avstängningsdagar *under månaden som rapporten avser* och det inte är frågan om något undantag i detta fall. Avskriver ni då ärendet?

- a) Ja
- b) Nej

Fråga 13

Redogör varför ni anser att den omständigheten att medlemmen fått arbetslöshetsersättning *under den månad som aktivitetsrapporten avser* har betydelse alternativt saknar betydelse (beroende på vad kassan har svarat på fråga 12) för att denne ska kunna tilldelas en sanktion.

Svar: Fritext

Fråga 14

Anser ni att medlemmen kan tilldelas en sanktion om denne inte fått arbetslöshetsersättning *under den månad som rapporten avser*, enbart på grund av

att denne förbrukat sina deltidsvveckor (utan deltidbegränsningen skulle utrymme funnits för medlemmen att få ersättning)?

- a) Ja
- b) Nej

Fråga 15

Medlemmen har inte fått någon arbetslöshetsersättning *under den månad som rapporten avser*. Detta då denne har arbetat mindre än heltid/mindre än sitt arbetsutbud men ändå i sådan omfattning under den månaden att det saknas utrymme för ersättning Anser ni att medlemmen kan tilldelas en sanktion?

- a) Ja
- b) Nej

Frågor om uppehåll i ersättningen

Nedan följer ett antal frågor om hur arbetslöshetskassan hanterar sådana situationer där medlemmen har en beviljad ersättningsperiod och är ersättningsanmäld/påanmäld hos Arbetsförmedlingen, men har av någon anledning ett uppehåll i ersättningen vid tiden för det sanktionsgrundande förhållandet/händelsedagen.

Fråga 16

Anser ni att medlemmen kan tilldelas en sanktion om denne deklarerar hinder - som inte utgör ett godtagbart skäl - för händelsedagen, men deklarerar arbetslös resterande dagar i händelseveckan?

- a) Ja
- b) Nej

Fråga 16 a (om svar b) Nej på fråga 16)

Varför tilldelar ni inte en sanktion i detta fall?

Svar: Fritext

Fråga 17

Ni får ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt någon av punkterna i 43 § ALF. Anta att medlemmen deklarerar hinder (ej arbete) i en sådan omfattning på tidrapporterna att denne *inte* har rätt till ersättning under händelseveckan eller under en längre period som sträcker sig över händelsedagen, men söker och får senare ersättning inom 112 kalenderdagar från händelsedagen.

Påverkar längden på perioden som medlemmen deklarerar hinder om ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid
- b) Kan påverka

- c) Påverkar inte – vi prövar i sak oavsett under hur lång period medlemmen deklarerat hinder

Fråga 17 a

Påverkar det om uppehållet i ersättning har påbörjats innan händesdatum eller inte ifall ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid
- b) Kan påverka
- c) Påverkar inte - vi prövar i sak oavsett om hindertiden påbörjades innan händesdatumet eller inte.

Fråga 17 b (besvaras av de som svarat a) Påverkar alltid eller b) Kan påverka på någon av frågorna 17 och 17 a)

Beskriv hur längden och/eller förläggningen av hindertiden påverkar.

Svar: Fritext

Fråga 17c (besvaras av alla)

Finns det andra omständigheter som påverkar ifall ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

Svar Fritext

Fråga 18

Ni får ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt någon av punkterna i 43 § ALF. Anta att medlemmen *inte* får någon ersättning under händelseveckan eller under en längre period som sträcker sig över händesdagen. Detta på grund av att denne har förbrukat sin 60 deltidsveckor. Medlemmen söker och får senare ersättning inom 112 kalenderdagar från händesdagen.

Påverkar längden på uppehållet i utbetald ersättning om ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid
- b) Kan påverka
- c) Påverkar inte - vi prövar i sak oavsett längden på uppehållet.

Fråga 18 a

Påverkar det om medlemmen har en deltidsanställning med fast sysselsättningsgrad eller en timanställning vid behov om ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid
- b) Kan påverka

c) Påverkar inte- vi prövar i sak

Fråga 18 b (Besvaras av de som svarat a) Påverkar alltid eller b) Kan påverka på någon av frågorna 18 och 18a)

Beskriv hur längden och/eller förläggningsen av uppehållet påverkar

Svar Fritext

Fråga 18 c (besvaras av alla)

Finns det andra omständigheter som påverkar ifall ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

Svar Fritext

Fråga 19

Ni får ett meddelande från Arbetsförmedlingen om ifrågasatt ersättningsrätt enligt någon av punkterna i 43 § ALF. Anta att medlemmen inte får någon ersättning under händelseveckan eller under en längre period som sträcker sig över händelsedagen. Detta på grund av att denne arbetar i sådan omfattning att det saknas utrymme för ersättning. Medlemmen söker och får senare ersättning inom 112 kalenderdagar från händelsedagen.

Påverkar det under hur lång tid arbetet pågår om ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid
- b) Kan påverka
- c) Påverkar inte – vi prövar i sak oavsett hur länge arbetet pågår

Fråga 19 a

Påverkar arbetets omfattning – dvs. om medlemmen arbetar heltid eller motsvarande sitt arbetsutbud eller om denne arbetar i en omfattning som motsvarar eller överstiger hans normalarbetstid men understiger heltid/arbetsutbudet - om ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid
- b) Kan påverka
- c) Påverkar inte – vi prövar i sak oavsett arbetets omfattning

Fråga 19 b

Påverkar det om medlemmen har en deltidsanställning med fast sysselsättningsgrad eller en timanställning om ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

- a) Påverkar alltid

- b) Kan påverka
- c) Påverkar inte - vi prövar i sak oavsett anställningsform

Fråga 19 c (besvaras av de som svarat a) Påverkar alltid eller b) Kan påverka på någon av frågorna 19, 19 a eller 19 b)

Beskriv hur arbetets varaktighet, omfattning i tid och/eller anställningsform påverkar.

Svar: Fritext

Fråga 19 d (besvaras av alla)

Finns det andra omständigheter som påverkar ifall ni avskriver eller prövar ärendet i sak?

Svar: Fritext

POSTADDRESS:
IAF
Box 210
641 22 Katrineholm

TELEFON: 0150 - 48 70 00
FAX: 0150 - 48 70 02
EPOST: iaf@iaf.se
WEBB: www.iaf.se

